

Sygn. akt V KK 457/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala (sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

Protokolant Danuta Bratkrajc

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jerzego Engelkinga
w sprawie **B. O.**

oskarżonego z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 284 § 2 kk i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 9 maja 2022 r.,

kasacji wniesionych przez Prokuratora Generalnego - na niekorzyść, pełnomocnika
oskarżycielki posiłkowej i prokuratora

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 27 października 2020 r., sygn. akt II AKa [...]

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w W.

z dnia 29 października 2019 r., sygn. akt III K [...]

- 1. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania;**
- 2. zwraca oskarżycielce posiłkowej A. O. uiszczoną opłatę od kasacji w kwocie 750 (siedemset pięćdziesiąt) zł.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 października 2019 r., sygn. akt III K [...], Sąd Okręgowy w W. :

I. uznał oskarżonego B. O. za winnego tego, że w okresie od 14 marca 2011 r. do 03 lutego 2017 r. w W., działając w warunkach czynu ciągłego, będąc upoważnionym do dysponowania środkami finansowymi zgromadzonymi na rachunkach prowadzonych w banku [...] S.A. na rzecz A. O., dokonał bez wiedzy i woli w/w pokrzywdzonej transakcji wypłat w łącznej kwocie 256.184,79 zł, stanowiące mienie znacznej wartości, którą sobie następnie przywłaszczył, a w tym:

- z rachunku o numerze [...] w okresie od 14 marca 2011 r. do 16 grudnia 2016 r. dokonał wypłat w łącznej wysokości 229.684,79 złotych, którą to kwotę następnie przywłaszczył,

- z rachunku o numerze [X.] w okresie od 16 grudnia 2016 r. do 3 lutego 2017 r. dokonał wypłaty w wysokości 26.500 złotych, którą to kwotę następnie przywłaszczył, to jest przestępstwa z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art 294 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 § 1 i § 2 k.k. i art. 70 § 1 k.k. warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata;

III. na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do informowania kuratora sądowego o przebiegu okresu próby;

IV. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego B. O. na rzecz pokrzywdzonej A. O. kwotę 256.184,79 zł (dwieście pięćdziesiąt sześć tysięcy złotych sto osiemdziesiąt cztery złote i siedemdziesiąt dziewięć groszy) tytułem naprawiania szkody wyrządzonej przestępstwem w całości.

Wyrok zawiera również rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu.

Od powyższego wyroku apelację wywiódł obrońca oskarżonego, który zaskarżył to orzeczenie w całości zarzucając mu obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, a to:

- art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. poprzez oddalenie wniosków dowodowych obrońcy oskarżonego, podczas gdy wnioski te dotyczyły bezpośrednio okoliczności związanych z przedmiotem niniejszej sprawy, nie zmierzając do przedłużenia postępowania, natomiast ich dopuszczenie było o tyle istotne, iż miało wpływ na właściwe ustalenia faktyczne w sprawie, to jest:
  - dokumentów z Urzędu Wojewódzkiego i z [...]K świadczących o osobach odbierających korespondencję kierowaną do pokrzywdzonej w sprawie mienia zabużańskiego, jak również kompletu dokumentacji obrazującego osobiste wizyty pokrzywdzonej w Urzędzie Wojewódzkim w związku z długotrwałymi staraniami o odszkodowanie;
  - przesłuchania świadków przytaczających twierdzenia pokrzywdzonej o rozdysponowywaniu pieniędzy pochodzących z mienia zabużańskiego (A. i M. S.);
  - przesłuchania świadka Pani notariusz S. M., na okoliczność potwierdzenia zaników pamięci u pokrzywdzonej;
  - przesłuchania świadka S. K. na okoliczność wiarygodności i prawdziwości wypowiedzi A. O. oraz relacji między oskarżonym, jego rodziną a pokrzywdzoną;
- art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, sprzecznej ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego:
  - a) poprzez oparcie się sądu wyłącznie na początkowej opinii biegłej, dotyczącej możliwości postrzegania, zapamiętywania faktów i zdarzeń przez pokrzywdzoną, podczas gdy ostateczna opinia biegłej jasno wskazuje, na problemy pokrzywdzonej w tym aspekcie;
  - b) poprzez uznanie zeznań pokrzywdzonej za logiczne i konsekwentne oraz oparcie ustaleń faktycznych głównie na tychże zeznaniach, podczas gdy po wnikliwej analizie materiału dowodowego zeznania te zawierają dużą ilość ewidentnych błędów, sprzeczności i niekonsekwencji, jak również stwierdzeń pokrzywdzonej o własnej niepamięci;
  - c) poprzez uznanie, że wyjaśnienia oskarżonego nie zasługują na wiarę w przeważającej części, pomimo iż zeznania te były spójne, logiczne, znajdowały

potwierdzenie w dowodach, o przeprowadzenie których wnioskował oskarżony, w szczególności potwierdzeniach czynności bankowych, dokonywanych przez niego bądź wyłącznie przez pokrzywdzoną i jej wiedzę w tym aspekcie, co miało wpływ na dokonanie błędnych ustaleń faktycznych w zakresie wiedzy pokrzywdzonej o dokonywanych wypłatach na jej rzecz przez oskarżonego, jak również jej zorientowania co do otrzymania rekompensaty za mienie zabużańskie w określonej kwocie, co w konsekwencji doprowadziło do przypisania oskarżonemu sprawstwa czynu z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

-art. 5 § 2 k.p.k. poprzez niezastosowanie tego przepisu w sytuacji, gdy w sprawie występowały wątpliwości związane z oparciem ustaleń faktycznych w głównej mierze na zeznaniach pokrzywdzonej, dotkniętych znaczącą dozą błędów, nieścisłości i sprzeczności, które zauważone zostały częściowo również przez sam Sąd, a których to nie usunięto w postępowaniu dowodowym.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzutu popełnienia czynu z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. po uprzednim dopuszczeniu i przeprowadzeniu dowodów zgłoszonych przez obrońcę oskarżonego dnia 7 czerwca 2019 r. z pkt 1,2,3,4 oraz z przesłuchania świadków A. S., M. S. i S. K. oraz S. M., a także dowodu z informacji z [...] K w W..

Wyrokiem z dnia 27 października 2020 r., sygn. akt II AKa [...], Sąd Apelacyjny w [...] zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uniewinnił oskarżonego od zarzucanego mu czynu oraz orzekł o kosztach procesu.

Od powyższego wyroku kasacje wywiedli: pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej, prokurator i Prokurator Generalny.

Pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej zaskarżył orzeczenie w całości, zarzucając mu:

- rażące naruszenie prawa karnego procesowego mające istotny wpływ na treść orzeczenia tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., polegające na dokonaniu dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, sprzecznej ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, a także zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego, obejmującej ocenę znajdującą się w sprawie opinii biegłej, pisma z dnia 28 września 2008 r., pominięciu oceny zeznań świadka J. O., G. K. i J. G.,

wybiórczej oceny zeznań pokrzywdzonej i świadka M. K. oraz wybiórczej oceny wyjaśnień oskarżonego, podczas gdy prawidłowej oceny materiału dowodowego w tym zakresie dokonał Sąd I instancji, a prawidłowo dokonana ocena całości, a nie wybiórczo wybranych fragmentów zeznań pokrzywdzonej, wskazanych świadków i wyjaśnień oskarżonego oraz opinii biegłej, winna prowadzić do przeciwnych, niż wyprowadzone przez Sąd II instancji ocen ich wiarygodności, a tym samym do oceny, tożsamej z oceną dokonaną przez Sąd I instancji;

- rażące naruszenie prawa karnego procesowego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. i art. 193 § 1 k.p.k., polegające na ich niezastosowaniu i niepowołaniu biegłego a tym samym samodzielnym wyciągnięciu przez Sąd II instancji wniosków o stanie psychicznym pokrzywdzonej, w tym o zakresie „aktualnego ograniczenia zdolności postrzegania, zapamiętywania i odtwarzania spostrzeżeń” w odniesieniu do zachowanej pamięci globalnej, oraz bezpodstawną, sprzeczną z wydaną w niniejszej sprawie opinią biegłej, ocenę, że „nie będzie możliwe w przyszłości wyjaśnienia w drodze uzupełniającego przesłuchania nieścisłości co do pewnych istotnych kwestii”, podczas gdy ustaleń takich Sąd mógłby dokonać jedynie w oparciu o wydaną w tej kwestii opinię biegłego określonej specjalizacji, który to biegły, jako osoba posiadająca wiedzę specjalistyczną, mógłby udzielić odpowiedzi twierdzącej lub przeczącej, założeniom Sądu II instancji, a wydanie opinii przez biegłego psychologa, w takim zakresie, nie zostało przez Sąd zlecone, zaś wydana w sprawie przez biegłą opinia nie wyklucza takiej możliwości.

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji.

Prokurator zaskarżył wyrok sądu odwoławczego na niekorzyść oskarżonego, w całości, zarzucając mu rażące naruszenia przepisów postępowania karnego, które miało istotny wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. i art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegające na dokonaniu wadliwej kontroli odwoławczej, bez oparcia orzeczenia reformatoryjnego na całokształcie ujawnionego materiału dowodowego, ocenionego dowolnie, wbrew regule zawartej w art. 7 k.p.k., poprzez

nieuprawnione uznanie, że zeznania A. O. nie mogą być uznane za wiarygodne w świetle wniosków końcowych zawartych w opinii biegłej z dnia 19 czerwca 2019 roku stwierdzających, że świadek aktualnie ma ograniczoną zdolność spostrzegania, zapamiętywania i odtwarzania spostrzeżeń, co spowodowało w konsekwencji uznanie wyjaśnień oskarżonego za prawdziwe, gdyż to nie on nakłonił pokrzywdzoną do założenia konta w banku o numerze końcowym 3195, oskarżony spłacił pożyczkę i poniósł koszty z tytułu pogrzebu męża pokrzywdzonej, remontu pomnika na cmentarzu, zakupu specjalistycznego łóżka i dodatkowego wyposażenia, remontu garażu, grobów rodziny, przekazywał pieniądze bezpośrednio pokrzywdzonej, a także przekazał kwotę kilkunastu tysięcy złotych na skompletowanie dokumentów związanych z mieniem zabużańskim, zaś wyzbycie się majątku przez B. O. na rzecz żony i syna, zawarcie rozdzielnosci majątkowej nie może być odczytywane jako obawa przed skutkami postępowania karnego, a jedynie zabezpieczeniem się w sporze na tle majątkowym, co w konsekwencji doprowadziło do nieprawidłowego rozpoznania sprawy i niesłusznej zmiany orzeczenia co do istoty, poprzez, uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu, podczas gdy całość materiału dowodowego, a zwłaszcza treść zeznań świadków (G. K., J. O., jak i E. O., którzy pośrednio potwierdzają zeznania pokrzywdzonej o braku wiedzy na temat operacji finansowych na jej rachunkach oraz fakt otrzymywania środków pieniężnych na jedynie bieżące funkcjonowanie w kwocie 1000 złotych, ustaleniu, że pokrzywdzona była osobą oszczędną, skrupulatną, pilnującą swoich spraw, faktu, że w marcu 2017 roku oskarżony usiłował nakłonić G. K. do przekazywania mu informacji na temat rozmów pokrzywdzonej z J. O., zaś koszty ponoszone rzekomo przez oskarżonego, a dotyczące pogrzebu męża pokrzywdzonej, remontu pomnika, zakupu specjalistycznego łóżka i dodatkowego wyposażenia, remontu garażu, grobów rodziny, a także wydatek na dokumenty związane z mieniem zabużańskim, zaistniały w 2011 r., bądź w 2012 r., natomiast wypłaty w kwotach: luty 2015 - 25.000 złotych, marzec 2015 - 15.000 złotych, kwiecień 2015 - 20.000 złotych w sposób niebudzący wątpliwości świadczą o tym, że ich wydatkowanie na bieżące standardowe potrzeby pokrzywdzonej nie było możliwe, a oskarżony nie osiągał dochodów, bądź były one niewielkie, zaś jego wyjaśnienia, jakoby pobrane

pieniądze przekazywał pokrzywdzonej w świetle doświadczenia życiowego, jak i zasad logicznego rozumowania, są nie do przyjęcia, gdyż A. O. w 2011 roku miała dobrze funkcjonującą pamięć, a oskarżony i J. O. utrzymywali kontakt, co powoduje, że z chwilą otrzymania tak znacznej kwoty pieniędzy z tytułu odszkodowania poinformowałyby o tym fakcie syna J., bądź bracia między sobą by o tym rozmawiali, a świadek M. K. zeznała, że zachowanie pokrzywdzonej świadczyło, że nic nie wiedziała o dokonywanych transakcjach, a nadto wbrew twierdzeniom Sądu Odwoławczego, Sąd I Instancji odniósł się prawidłowo do wszystkich wydanych przez biegłą opinii w tej sprawie, ocenił je łącznie, podkreślając jedynie, że pamięć globalna świadka jest zachowana, korzystając również z zasady bezpośredniości, co w konsekwencji prowadzi do wniosku, że istnieją pełne podstawy do przypisania B. O. popełnienia czynu z art. 294 § 1 k.k. w związku z art. 284 § 2 k.k. w związku z art. 12 k.k.

Podnosząc powyższy zarzut, skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 października 2020 r., sygn. akt II AKa [...], w całości i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Prokurator Generalny zaskarżył wyrok sądu odwoławczego w całości na niekorzyść oskarżonego, zarzucając mu rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. oraz art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., polegające na zaniechaniu przeprowadzenia rzetelnej kontroli odwoławczej wyroku Sądu I instancji oraz zaniechaniu dokonania wszechstronnej, kompleksowej, wnikliwej, uwzględniającej zasady prawidłowego rozumowania, a także wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego oceny zeznań A. O. w kontekście: zeznań świadków J. O., G. K., J. G. i M. K., sporządzonej do sprawy opinii sądowo-psychologicznej z dnia 22 czerwca 2018 r., dotyczącej oskarżycielki posiłkowej oraz wyciągów z historii operacji na rachunkach bankowych pokrzywdzonej, co doprowadziło do zajęcia przez sąd *ad quem* nieuzasadnionego stanowiska, opartego o wybiórczą analizę zeznań A. O., przeprowadzoną w kontekście niektórych jedynie z wymienionych dowodów, iż zeznania wymienionej nie mogą być uznane za wystarczające dla przypisania oskarżonemu sprawstwa zarzucanego mu czynu, podczas gdy należyte rozpoznanie podniesionego w

apelacji obrońcy oskarżonego zarzutu obrazy prawa procesowego - art. 7 k.p.k. wraz z przeprowadzoną w sposób prawidłowy oceną całokształtu wskazanego powyżej materiału dowodowego, winno prowadzić Sąd Apelacyjny do wniosku, iż zeznania oskarżycielki posiłkowej, rozpatrywane w powiązaniu z pozostałym materiałem dowodowym, pozyskanym w toku postępowania, pozwalającym na ustalenie zakresu wydatków ponoszonych na zaspokojenie potrzeb oskarżycielki posiłkowej oraz historią operacji na rachunkach bankowych A. O., zostały przez Sąd Okręgowy ocenione w sposób spełniający wymogi określone w wymienionym przepisie prawa procesowego, a tym samym brak jest przesłanek do wydania orzeczenia reformatoryjnego i uniewinnienia oskarżonego, przy czym wyrok sądu odwoławczego w pisemnej części motywacyjnej nie czyni zadość wymogom stawianym treścią przepisów art. 457 § 3 k.p.k. oraz art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., gdyż nie uzasadnia należycie wyrażonego poglądu, dotyczącego podstaw do uwzględnienia w tym zakresie apelacji obrońcy oskarżonego.

Podnosząc powyższy zarzut, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] i przekazanie sprawy wymienionemu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Obrońca oskarżonego wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacje okazały się zasadne w tym znaczeniu, że musiały skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy Sądowi Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania.

Skarżący słusznie bowiem zauważyli, że ocena materiału dowodowego dokonana przez sąd odwoławczy, nie respektowała standardów z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. Swoje przekonanie o konieczności zmiany zaskarżonego orzeczenia i uniewinnienia oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu, Sąd Apelacyjny oparł bowiem - jeśli chodzi o środki dowodowe dostarczane przez osobowe źródła dowodowe - w istocie wyłącznie na ocenie zeznań pokrzywdzonej i odnoszących się do tych depozycji opinii sądowo-psychologicznych, a nadto na ocenie wyjaśnień oskarżonego. Niemal zupełnie zignorował natomiast pozostały materiał dowodowy. Dobitnie wskazuje na to uzasadnienie zaskarżonego

orzeczenia, w którym nawiązania do zeznań innych świadków są nie tylko bardzo nieliczne, ale nadto polegają jedynie na lakonicznym odwołaniu się do ich szczątkowych fragmentów (w przypadku M. K. i J. G.), czy wręcz tylko pojedynczych stwierdzeń pojawiających się w tych depozycjach procesowych (w przypadku zeznań J. O. i G. K.). Okoliczność, że sąd odwoławczy pominął i nie poddał pogłębionej analizie pozostałego osobowego materiału dowodowego, co dotyczy w szczególności właśnie zeznań J. O., G. K. J. G. i M. K., a nadto depozycji procesowych E. O., wskazuje, że zaskarżony wyrok zapadł z rażącą obrazą powołanych wyżej regulacji, która bez wątpienia mogła mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.).

Przypomnieć należy, że wydanie orzeczenia reformatoryjnego i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzuconego mu czynu, stanowiące wynik odmiennej oceny dowodów i dokonania innych ustaleń faktycznych niż w zaskarżonym wyroku, obliguje sąd odwoławczy do uwzględnienia całokształtu materiału dowodowego ujawnionego zarówno w toku rozprawy głównej, jak i odwoławczej (art. 410 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k.), dokonania kompleksowej oceny dowodów, przeprowadzonej w zgodzie z zasadą wyrażoną w art. 7 k.p.k., a nadto do sporządzenia uzasadnienia spełniającego wymogi wskazane w art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2020 r., IV KK 577/19). Sytuacja, w której organ *ad quem* uniewinniając oskarżonego, zasadniczej części materiału dowodowego (w szczególności o charakterze obciążającym) w istocie nawet nie dostrzega, nie mówiąc już o poddaniu go rzetelnej, pogłębionej ocenie, bez wątpienia świadczy o rażącym nierespektowaniu powyższych wymogów.

Odnosząc się natomiast do kwestii hipotetycznego wpływu wskazanego naruszenia na treść zaskarżonego orzeczenia należy wspomnieć, że depozycje procesowe ww. osób dotyczyły m.in. tak ważnych kwestii, jak stan psychiczny i sposób funkcjonowania pokrzywdzonej w czasie, w którym oskarżony miałby popełnić zarzucany mu czyn, reakcji pokrzywdzonej na wiadomość o przelaniu na jej rachunek rekompensaty za mienie zabużańskie i wypłatach dokonywanych przez oskarżonego z jej rachunków, okoliczności odwołania oskarżonemu pełnomocnictw bankowych, a nadto relacji pokrzywdzonej z synami oraz eksponowanej przez oskarżonego (k. 333, 334), a negowanej przez pokrzywdzoną

(k. 345) kwestii przekazywania pieniędzy J. O. (k. 47 – 49, 69 – 73, 86 – 87, 91 – 95, 348 – 355, 448 – 448 v.). Bez wątpienia zatem zaniechanie kompleksowej oceny materiału dowodowego, która to ocena wymagała wzięcia pod uwagę i skrupulatnego zbadania wyeksponowanych wyżej środków dowodowych, mogło mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. Wskazane wyżej środki dowodowe, przynajmniej potencjalnie, zawierały bowiem informacje istotne nie tylko dla oceny wiarygodności oświadczeń wiedzy oskarżonego i pokrzywdzonej, ale nadto dla ustalenia relewantnych w sprawie faktów. Zastrzeżenie „potencjalnie” jest tu konieczne, albowiem ostateczna przydatność ww. środków dowodowych będzie uzależniona przede wszystkim od oceny wiarygodności tych środków, której to oceny Sąd Apelacyjny zaniechał, zaś Sąd Najwyższy, jako sąd prawa, nie mógł go w tej roli zastąpić.

Jedynie dla wzmocnienia przytoczonej wyżej argumentacji należy zatem wskazać, że gdyby organ *ad quem* wnikliwie przeanalizował zeznania świadka G. K., zauważyłby, że z treści jej depozycji procesowych można wyprowadzić także wniosek diametralnie odmienny od tego, do którego doszedł sąd odwoławczy, stawiając tezę: »tymczasem już z zeznań G. K. wynika, iż otrzymywała od pokrzywdzonej 70 zł tygodniowo – „płaciła mi Pani A.” – k. 349«. Podczas przesłuchania w toku postępowania przygotowawczego G. K. zeznała wszak, że „przez ten czas, kiedy raz w tygodniu opiekowałam się panią A. płacił mi B.” (k. 70), a odpowiadając na pytanie pełnomocnika wskazała, że B. O. płacił jej wówczas 70 zł tygodniowo. Składając zeznania na rozprawie G. K. stwierdziła nadto, że „pan B. zlecił mi opiekę nad p. A., w styczniu 2017 r. dawał mi pieniądze na zakupy, a ja je kwitowałam” (k. 349). Gdyby organ odwoławczy poddał rzetelnej analizie depozycje procesowe ww. świadka z pewnością dostrzegłby te różnice i odniósł się do nich w uzasadnieniu „swojego” orzeczenia.

W świetle powyższych uwag nie może budzić wątpliwości, że żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy nie mogły mieć argumenty podniesione przez obrońcę w piśmie z dnia 16 lutego 2022 r., stanowiącym uzupełnienie odpowiedzi na kasację, a odwołujące się do treści opinii sądowo – psychiatrycznej z dnia 8 października 2021 r., wydanej w sprawie XIC [...]. Po pierwsze bowiem, treść tej opinii, co oczywiste, w żaden sposób nie konwaliduje opisanych wyżej uchybień

sądu odwoławczego, polegających na wybiórczej, nierespektującej standardów wynikających z treści art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., ocenie materiału dowodowego. Po drugie zaś, okoliczność, że opinię tę wydano w dniu 8 października 2021 r., po osobistym zbadaniu stanu zdrowia A. O., w dniu 29 września 2021 r., sprawia, iż dokument ten „siłą rzeczy” nie odnosi się do zdolności do postrzegania, zapamiętywania i odtwarzania spostrzeżeń, jaką oskarżycielka posiłkowa posiadała w okresie odpowiadającym dacie zarzucanego oskarżonemu czynu oraz w czasie składania przez nią zeznań w postępowaniu przygotowawczym w sprawie Pr 1Ds. [...] i jurysdykcyjnym w sprawie III K [...]. Pierwsze przesłuchanie w toku śledztwa miało miejsce w dniu 31 sierpnia 2017 r. (k. 16 - 22), a drugie i trzecie w dniu 16 maja 2018 r. (k. 109 - 112, 114 - 120). Z kolei przesłuchania w postępowaniu jurysdykcyjnym nastąpiły w dniach 24 kwietnia 2019 r. i 31 maja 2019 r. (k. 342 - 346, 359 - 362). Warto przy tym dodać, że pomiędzy datami przesłuchań w postępowaniu przygotowawczym, a czasem przesłuchań w toku postępowania jurysdykcyjnego, zdolność A. O. do spostrzegania, zapamiętywania i odtwarzania spostrzeżeń uległa zauważalnemu pogorszeniu (por. opinię sądowo psychologiczną M. K.– C. z dnia 22 czerwca 2018 r. – k. 121 – 123 i opinię tej samej biegłej z dnia 19 czerwca 2019 r. – k. 450 – 452). Powyższa okoliczność, oceniana zgodnie ze wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego, uprawnia do postawienia tezy, że ww. zdolność u opiniowanej osłabiała się wraz z wiekiem. Wobec tego fakt, że biegły psychiatra w październiku 2021 r. stwierdził, że A. O., ze względu na stan zdrowia psychicznego, a szczególnie rozpoznany zespół otępienny w stopniu znacznym, nie jest zdolna do zapamiętywania i odtwarzania zdarzeń przy zachowanej funkcji ich postrzegania, nie oznacza automatycznie, że tego rodzaju deficyty (i w takim natężeniu) występowały u niej w latach wcześniejszych.

W tym stanie rzeczy należało stwierdzić, że autorzy kasacji wykazali zaktualizowanie się w badanym postępowaniu podstawy kasacyjnej z art. 523 § 1 k.p.k., co w konsekwencji musiało skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] i przekazaniem sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Przeprowadzając kolejny raz kontrolę odwoławczą, *organ ad quem* będzie pamiętał zarówno o konieczności realizacji standardów tej kontroli wynikających z treści art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., jak i o wskazanych wyżej obowiązkach w sferze postępowania dowodowego, którym musi sprostać sąd wydając wyrok reformatoryjny. Badając ponownie sprawę sąd odwoławczy zwróci także uwagę na odnoszące się do oceny materiału dowodowego argumenty i wnioski zawarte w kasacjach oraz w pismach procesowych obrońcy oskarżonego złożonych w toku postępowania kasacyjnego.

Kierując się powyższą argumentacją, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.

O zwrocie A. O. opłaty od kasacji rozstrzygnięto na podstawie art. 527 § 4 k.p.k.

a.s.